

Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

Beleidsplan 2020 – 2025

De Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout heeft een beleidsplan 2015 – 2020. Veel doelstellingen zijn gerealiseerd, een gedeelte nog niet en er zijn ondertussen nieuwe ontwikkelingen geweest. Het bestuur legt aan de ALV ter vaststelling een vervolg voor in de vorm van het meerjarenplan 2020 – 2025. Qua structuur volgen wij daarbij het bestaande beleidsplan.

In deze notitie worden eerst de ontwikkelingen en uitgangspunten beschreven die aan de basis staan van het nieuwe beleidsplan. Daarna volgen de activiteiten en doelstellingen met een korte terugblik op de realisatie van het beleidsplan 2015 – 2020 en in het verlengde daarvan de nieuwe doelstellingen voor 2020 – 2025.

1. Ontwikkelingen

De Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout (VVLH) zet zich - conform de statuten van 18 juni 2008 - in om het volkspark de Leidse Hout en de maatschappelijke functie ervan te behouden en de ecologische en recreatieve activiteiten die passen in het park te organiseren of te stimuleren.

In de afgelopen jaren is de kwaliteit van de Leidse Hout flink verbeterd met grote dank aan de gemeente en bestuurders en leden die zich hiervoor hebben ingezet. Uiteraard zijn er nog genoeg wensen, maar in de basis functioneert het park goed. Op dit moment is er geen sprake van een crisissituatie zoals die in het verleden wel aan de orde zijn geweest (dreiging van gedeeltelijke bebouwing en een busbaan), maar we moeten alert blijven. Daarnaast zijn er verschillende ontwikkelingen die voor de komende jaren mede het beleid bepalen. Op hoofdlijnen zijn dit:

- Intensiever gebruik door diverse partijen (wandelaars, natuurliefhebbers, bezoekers van evenementen, sporters al dan niet in groepsverband, commercieel dan wel recreatief, jong, oud, mensen met honden ...). De diversiteit past bij de aard van een volkspark, maar tussen de diverse groepen onderling en ook in relatie tot de omwonenden kunnen hierdoor spanningsvelden ontstaan.
- Toename aantal huishoudens in de nabije omgeving door nieuwbouw met name in het Houtkwartier.
- Groeiend bewustzijn bij gemeente en inwoners van het belang van groen in de stedelijke omgeving.
- Bezuinigingen in de afgelopen jaren en beleidsplannen op gemeentelijk niveau raken alle parken in Leiden. Dit heeft geresulteerd in (initiatieven tot) oprichting van meer verenigingen tot behoud van parken/stedelijk groen, waarbij VVLH overigens uniek blijft in de breedte van activiteiten.
- De culturele activiteiten in de Waterlelie en het Openluchttheater lopen goed en rond grote evenementen zijn inmiddels goede afspraken vastgelegd. Doordat ook geen sprake is geweest van acute bedreiging van het park, is er meer ruimte gekomen bij de VVLH om aandacht te geven aan natuur(educatie).

website: www.vriendenvandeleidsehout.nl e-mail: info@vriendenvandeleidsehout.nl
bankrekening nummer NL83INGB0000011621 t.n.v. Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout
secretariaat: Van Oldenbarneveltstraat 34 2334 AG Leiden tel. 06-53762305

Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

2. Uitgangspunten

De VVLH zet zich in voor zowel het behoud, het onderhoud als verbetering van het park en het daarbij passende gebruik. Het bestuur ziet daarbij 2 rollen voor zich om deze taak uit te voeren. Enerzijds is dit als belangenbehartiger. Anderzijds om activiteiten en evenementen uit te voeren, te (helpen) organiseren of dit te stimuleren:

Belangenbehartiger

Bestuurders worden aangesproken of gemaïld door leden en gebruikers van de Leidse Hout en zijn zelf ook regelmatig aanwezig in het park. De VVLH wordt dan ook wel als de ogen en oren van de gemeente beschouwd m.b.t. de Leidse Hout. In contacten met de gemeente op diverse niveaus worden bevindingen (inclusief uitvoering van het Beheerplan 2011 – 2026 en follow-up van afspraken) en wensen besproken. Daarbij is voor het bestuur het uitgangspunt dat de gemeente het beleid bepaalt. Wij monitoren de uitvoering en handhaving daarvan en waar nodig worden eventueel voorstellen tot aanpassing gedaan (zoals succesvol gedaan met de procedure rond evenementen).

Om dit mogelijk te maken zijn goede contacten nodig met de gemeente. De vereniging heeft hierbij een constructieve opstelling met oog voor gedragen oplossingen en door niet alleen te vragen, maar op onderdelen ook te bieden (zoals bijvoorbeeld de Groengroep). Een verdere toename van het ledenbestand helpt voor bredere representatie.

Stimuleren, organiseren en uitvoeren van activiteiten en evenementen

Naast behoud, inrichting en onderhoud van de Leidse Hout is het bestuur actief (betrokken) bij de activiteiten en evenementen. Deze vormen immers een karakteristiek onderdeel van het begrip volkspark. Op hoofdlijnen kunnen deze activiteiten worden ingedeeld in cultuur & sport en natuur(educatie).

Een aantal activiteiten wordt vanuit de vereniging georganiseerd, maar veel gebeurt door anderen al dan niet op commerciële basis. Op onderdelen kan de vereniging activiteiten (tijdelijk) stimuleren zoals bijvoorbeeld gedaan is bij het openluchttheater. Daarbij wil het bestuur letten op een goede balans tussen natuur en cultuur en of activiteiten c.q. faciliteiten voldoende gericht zijn op diverse leeftijdsgroepen.

Samenwerking

Zowel de rol als belangenbehartiger als de uitvoering van activiteiten en evenementen, kan het bestuur niet alleen doen. Voor diverse onderwerpen willen wij meer samenwerken met andere partijen. Dat kan zijn vanwege expertise, om efficiënter gesprekken te voeren met de gemeente, uit kostenefficiëntie en om extra menskracht beschikbaar te hebben. Dit speelt bijvoorbeeld bij de aanleg van groene corridors, maar ook bij de impact van kostenbezuinigingen van de gemeente op onderhoud.

Voor activiteiten vanuit de vereniging wil het bestuur onderzoeken of meer gebruik gemaakt kan worden van enthousiasme en expertise van leden of andere vrijwilligers.

website: www.vriendenvandeleidsehout.nl e-mail: info@vriendenvandeleidsehout.nl
bankrekening nummer NL83INGB0000011621 t.n.v. Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout
secretariaat: Van Oldenbarneveltstraat 34 2334 AG Leiden tel. 06-53762305

Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

3. Activiteiten en doelstellingen

3.1 Behoud

Aan de basis van onze activiteiten op het gebied van 'behoud' staan de gemeentelijke status als monument (sinds 2009), het Beheerplan 2011 – 2026 en het bestemmingsplan 'Evenementen in de Leidse Hout' (2016) met bijbehorend protocol (2017). De VVLH blijft alert op mogelijke aantasting van het park door plannen in het park zelf of in de nabije omgeving.

In de afgelopen 5 jaar zijn er geen grootschalige bedreigingen geweest voor het park, maar heeft de VVLH zeker actie moeten nemen. Enkele voorbeelden zijn:

- Een belangrijk succes was het opstellen van afspraken en procedures rond evenementen in de Leidse Hout. Hierdoor zijn grenzen gesteld aan wat toegestaan is en criteria geformuleerd waar partijen op aangesproken kunnen worden.
- Het neerzetten van een sporthal in de Kikkerpolder kon niet worden voorkomen, maar is wel tot een meer aanvaardbaar object teruggebracht.
- Bij de herbebouwing rond Nieuweroord was een aandachtspunt het versterken van de groene zone richting Leidse Hout en naar Endegeest en Rhijnegeest. Deze aandacht blijft van belang.

Mede dankzij deze acties kan in algemene zin gesteld worden dat de Leidse Hout er goed bij ligt. De verdere nieuwbouw in het Boerhaavedistrict, intensiever gebruik van het park en aanhoudende bezuinigingen bij de gemeente geven echter alle reden alert te blijven. Een aantal concrete onderwerpen voor de komende periode zijn:

- De gemeente heeft in 2019 de Omgevingsvisie 2040 (1.0) vastgesteld¹. Aandacht is nodig hoe dit verder wordt vertaald naar de omgeving van de Leidse Hout. En ook de verbinding met andere groenvoorzieningen blijft van belang in de vorm van groene corridors zowel in Leiden zelf als met die in aangrenzende gemeentes.
- Het huidige Beheerplan loopt tot 2026. De VVLH wil in een tijdig stadium met de gemeente in gesprek over een update daarvan en waar mogelijk versterking van de afspraken (bijv. in samenhang met de uitwerking van de Omgevingsvisie).
- De grote diversiteit in gebruikers past bij het karakter van het volkspark de Leidse Hout. Het steeds intensievere gebruik vraagt wel aandacht voor de potentiële dan wel concrete spanning tussen verschillende functies.
- Werfpop was het eerste grootschalige evenement in Leiden waar gebruik is gemaakt van ecoglasen. In 2019 hebben zij ook een start gemaakt met minder gebruik van diesel voor de energiebehoefte. Het bestuur wil verkennen welke verdere mogelijkheden er zijn voor duurzaamheid in de Leidse Hout. Gedacht kan worden aan eenvoudige zaken als verlichting, maar ook aan eisen aan machines die gebruikt worden bij het onderhoud.

¹ Samenvattend: De omgevingsvisie helpt om samenhang te brengen in de fysieke projecten in de stad, om deze "Leidser" te maken, om ze beter te laten aansluiten op sociale, maatschappelijke en economische doelen en om investeringen goed te richten. Deze Omgevingsvisie Leiden 2040 bevat geen blauwdruk voor de ontwikkeling van de stad. Wel beschrijft ze waarden die Leidenaren belangrijk vinden in de ontwikkeling van de stad, eigenschappen van de stad die ze koesteren, nieuwe ontwikkelingen die ruimte vergen, en aanleidingen om ruimte in de stad anders te gebruiken. De visie omvat zes verhaallijnen waarin al deze zaken samenkomen, met verbeeldingen daarvan, in de vorm van collages en inspiratiekaarten.

Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

3.2 Inrichting en onderhoud van de Leidse Hout

De Afdeling stedelijk beheer onderhoudt het wandelpark en het bospark en het Gemeentelijk sportbedrijf onderhoudt het sportpark. Het beheerplan geldt daarvoor als uitgangspunt. Door het aanwijzingsbesluit tot gemeentelijk monument is voor alles wat in het park veranderd moet worden een vergunning nodig.

De Afdeling stedelijk beheer voert het Beheerplan 2011 – 2026 serieus uit en de contacten van de VVLH met hen zijn goed. Ondanks de bezuinigingen is door de inzet van de hoveniers van de gemeente Leiden, de kwaliteit van het park verbeterd. De vereniging heeft met de oprichting en inzet van de zogenoemde Groengroep daar ook een bijdrage aan kunnen leveren.

Tegelijkertijd constateert het bestuur dat de verzuiling binnen de gemeente een grote hindernis is om grotere projecten aan te pakken. Voorbeelden van projecten die steeds maar doorgeschoven worden zijn de verbetering van de wegkwaliteit van de De Kosterweg en Van Waverenweg en de herinrichting van de omgeving van de Waterlelie en het Theehuis. Voor beide waren ook in 2019 weer toezeggingen gedaan, die nog steeds niet zijn nagekomen.

Daarnaast is handhaving een lastig punt. Tegen het fietsen zijn weliswaar hekjes bij de toegangen tot het park gezet, maar dit is niet afdoende. Ook bij het theehuis is de werking van afspraken beperkt.

In de komende periode zal het bestuur in ieder geval aandacht besteden aan de volgende onderwerpen:

- Het alsnog uitvoeren van de toegezegde verbetering van de De Kosterweg en Van Waverenweg en de herinrichting van de omgeving van de Waterlelie en het Theehuis.
- Onderwerpen die altijd aandacht nodig zullen hebben zijn bestrijding van zwerfafval en graffiti en het voorkomen van fietsen in het park. Ten aanzien van fietsen moet ook nagedacht worden over voldoende stallingsmogelijkheden.
- Door intensiever gebruik van het park zijn er steeds meer discussies over geluid en honden. Van mensen mag verwacht worden dat zij rekening met elkaar houden, maar de gemeente moet kaders stellen door beleid en afspraken, dit helder communiceren en handhaven. Dit laatste geldt uiteraard ook t.a.v. fietsen en het gebruik en parkeren van auto's bij het theehuis.
- Het schoonmaken en -houden van vijvers en sloten is een lastige en tijdrovende klus. De gemeente heeft dit uitbesteed en in het kader van aanhoudende bezuinigingen is de vraag of de uitvoering hiervan voldoende rekening houdt met de kwetsbare natuur.
- Het versterken van de Groengroep en mogelijk op andere wijze ondersteunen van de gemeente bij het onderhoud. Voorbeeld van dit laatste is het ophangen en schoonmaken van nestkasten in het kader van de natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups.

3.3 Het bevorderen van passende activiteiten

3.3.1 Natuureducatie

Nadat het bezoekers- en informatiecentrum vertrokken is uit het Koetshuis, heeft de vereniging zich ingespannen op andere wijze invulling te geven aan natuureducatie. Dit is succesvol geweest met natuurexcursies vooral in samenwerking met IVN en natuurpaden (voor basisscholieren) in samenwerking met NME/Duurzaam Leiden.

website: www.vriendenvandeleidsehout.nl e-mail: info@vriendenvandeleidsehout.nl
bankrekening nummer NL83INGB0000011621 t.n.v. Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout
secretariaat: Van Oldenbarneveltstraat 34 2334 AG Leiden tel. 06-53762305

Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

De afhankelijkheid van een beperkt aantal gidsen maakte de continuïteit van de natuurexcursies kwetsbaar. In 2019 is een bredere basis gevonden door aanvullende gidsen vanuit Naturalis. Voor de natuurpaden zal onderzocht worden of deze activiteit verbreed kan worden naar andere basisscholen en/of jaargetijden. Naast het organiseren van excursies en natuurpaden zal onderzocht worden of ook op andere wijze een bijdrage geleverd kan worden aan natuureducatie bijvoorbeeld in samenwerking met Milieueducatie Centrum Oegstgeest.

3.3.2 Concerten en andere activiteiten in de Muziektent 'De Waterlelie'

Al ruim 25 jaar vinden in de zomer op zondagmiddag gratis toegankelijke concerten plaats in de muziektent. Er bestaat veel animo voor bij vele amateurmusici uit de Leidse regio. Af en toe treden hier ook (semi-)professionals op. De concerten worden goed bezocht.

In de zomermaanden worden door 'Dependans' sfeervolle en drukbezochte tangosalons georganiseerd. Ook vinden regelmatig yogalessen plaats. Dit soort activiteiten past goed bij het karakter van het park.

3.3.3 Openluchttheater

Het is bijna niet meer voor te stellen dat het openluchttheater (OLT) 5 jaar geleden slechts beperkt gebruikt werd. Een pilot in 2015 met steun van Ondernemersvereniging Boerhaave, heeft in een paar jaar geleid tot een volwaardig programma. Daarbij zijn ook de faciliteiten verbeterd met een semipermanente overkapping voor het podium en elektriciteit. Mede vanwege financiële risico's is besloten de organisatie onder te brengen in een onafhankelijke stichting.

Aanvankelijk waren een aantal bestuursleden van VVLH nog nauw betrokken bij de activiteiten en programmering van OLT, maar eind 2019 is dit gestopt. Naar de toekomst zal het bestuur van VVLH zich er in beginsel toe beperken dat de programmering en het gebruik van OLT passend zijn voor de Leidse Hout en de afspraken die voor evenementen zijn vastgelegd.

3.3.4 Grote evenementen in de Leidse Hout

De grote speelweide van het park is in het bestemmingsplan aangewezen als evenemententerrein. In 2017 heeft de gemeente op initiatief van VVLH en Wijkvereniging Houtkwartier, een protocol vastgesteld ten behoeve van grote evenementen in de Leidse Hout. Doel van dit protocol is dat de flora en fauna rond dit soort evenementen zoveel mogelijk wordt gerespecteerd en zoveel mogelijk wordt voorkomen dat schade ontstaat aan het park door (deze) evenementen.

Werfpop is de laatste jaren nog het enige grote evenement in de Leidse Hout. De organisator houdt zich goed aan de afspraken en stelt zich constructief op bij suggesties voor verdere verbeteringen zoals t.a.v. duurzaam energieverbruik. De gemeente houdt goed toezicht op de afspraken en geeft de VVLH en de omliggende wijkverenigingen voldoende gelegenheid zich te informeren en eventuele opmerkingen te plaatsen.

Van tijd tot tijd lijkt zich een 2^e groot evenement aan te gaan dienen. Vooralsnog is dat niet gerealiseerd, maar het zal dan zeker onze aandacht vragen.

website: www.vriendenvandeleidsehout.nl e-mail: info@vriendenvandeleidsehout.nl
bankrekening nummer NL83INGB0000011621 t.n.v. Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout
secretariaat: Van Oldenbarneveltstraat 34 2334 AG Leiden tel. 06-53762305

Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

3.3.5 Theehuis en Yogacentrum en andere activiteiten in het park

Het Theehuis en het Yogacentrum in het Koetshuis hebben een bijzondere positie in de Leidse Hout. Het zijn commerciële bedrijven die het hele jaar door op een vaste plek hun activiteiten uitvoeren. Beide passen goed in een volkspark zoals de Leidse Hout.

Het hele jaar door en met name bij goed weer wordt het park ook voor allerlei andere activiteiten gebruikt. Zo wordt er regelmatig gewandeld en hardgelopen, individueel of in groepen en al dan niet in clubverband. Ook andere vormen van sport en openlucht cursussen vinden plaats.

Wij ondersteunen dit soort activiteiten en nieuwe initiatieven graag. Voorwaarde is wel dat men de natuur en elkaar respecteert, eventueel afval opruimt, fietsen en /of auto's op de daarvoor bestemde plekken zet en zich houdt aan afspraken zoals t.a.v. geluid en honden. Zeker gezien het steeds intensievere gebruik van het park, willen wij in overleg met de gemeente en andere betrokkenen ons nader beraden op beleid en handhaving met betrekking tot 'passend gebruik' en welke rol diverse partijen daarin hebben.

3.4 Algemeen

3.4.1 Leden en communicatie

De vereniging telt eind 2019 circa 220 leden. Op basis van ervaring is het beeld dat slechts een kleine groep leden actief betrokken is bij de vereniging. Een grote groep is vooral 'gebruiker' van het park en vertrouwt erop dat de vereniging optreedt als belangenbehartiger en als organisator.

Het bestuur respecteert dit, maar vindt het om diverse redenen toch belangrijk de betrokkenheid van leden bij de vereniging te vergroten. Achterliggende gedachte is dat met meer betrokken leden een beter beeld gevormd kan worden van de wensen en belangen, waar het bestuur vervolgens zijn activiteiten op kan richten en eventueel aanpassen. Meer betrokken leden helpt ook in moeilijker omstandigheden of crisissituaties om sneller en beter actie te kunnen nemen. Tot slot is het met de brede activiteiten van de vereniging goed als meer mensen in (tijdelijke) commissies of werkgroepen of bij klusjes kunnen helpen. Om de betrokkenheid te vergroten staan o.a. de volgende acties gepland:

- Nader onderzoek doen naar wensen en belangen van leden door middel van een eenvoudige enquête.
- Activiteiten speciaal voor leden organiseren bijvoorbeeld in de vorm van lezingen.
- De website en nieuwsbrieven meer uitnodigend maken om te reageren.

Naast aandacht voor de bestaande leden is het uiteraard ook van belang nieuwe leden te werven. Met meer leden krijgen we een sterkere positie in de besprekingen met de gemeente en andere partijen en kunnen dus beter als belangenbehartiger optreden. Daarbij is onze insteek niet alleen verhoging van het aantal leden, maar ook verjonging van het ledenbestand.

De communicatie is niet alleen gericht op de leden, maar ook op het uitdragen van de Leidse Hout als groengebied en ter promotie van activiteiten zoals genoemd in dit document. Naast de website en nieuwsbrieven wordt waar opportuun gebruik gemaakt van flyers, folders, infoboekjes en de media.

website: www.vriendenvandeleidsehout.nl e-mail: info@vriendenvandeleidsehout.nl
bankrekening nummer NL83INGB0000011621 t.n.v. Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout
secretariaat: Van Oldenbarneveltstraat 34 2334 AG Leiden tel. 06-53762305

Vereniging van Vrienden van de Leidse Hout

3.4.2 Financiën

De financiële middelen verwerft de VVLH uit meerdere bronnen.

Structureel zijn dit de contributies van leden. Na opschoning van de administratie bleek het aantal leden minder dan 5 jaar geleden gedacht. Er is wel geleidelijk groei met extra aanwas als gevolg van de viering van het jubileum van 10 jaar gemeentelijk monument. Eind 2019 waren er circa 220 leden waarvan 25% een eenmalige levenslange contributie heeft voldaan. De overige leden betalen jaarlijks hun contributie. De reguliere activiteiten van de vereniging worden hiermee gefinancierd.

Daarnaast is er financiering uit incidentele giften en uit sponsoring. Voor activiteiten worden aanvragen gedaan bij diverse partijen. Jaarlijks gebeurt dit voor de concerten van de Waterlelie, maar de uitgave van het bomenboekje en het jubileumfeest zijn bijvoorbeeld ook deels gesponsord. Het bestuur wil proberen meer gebruik te maken van sponsoring.

Tot slot heeft VVLH een erfenis ontvangen van mevrouw Krantz. De eerste tranche is met name besteed aan enkele kunstwerken en aan culturele activiteiten.

- Wat betreft de kunstwerken ging het om 3 nieuwe informatieborden bij ingangen van het park, een ingrijpende renovatie van de zogenoemde Krantz-bank en de monumentale herinneringsbank op de grote speelweide. Met het oog op het onderhoud zijn afspraken gemaakt met Vmbo Boerhaave en wordt dit meegenomen bij de jaarlijkse schouw met de gemeente.
- De culturele activiteiten betroffen het nieuw leven inblazen van het OLT en een jaarlijkse bijdrage aan de programmering van de zomerconcerten in de Waterlelie.

Het bestuur is actief om een volgende tranche op te vragen. Op dit moment is echter nog onduidelijk of, hoeveel en wanneer een volgende tranche beschikbaar komt. Bij toekenning zal deze uiteraard besteed worden aan zaken die passen bij het karakter van de Leidse Hout als volkspark. Dit zijn uiteraard weer de culturele activiteiten en verfraaiing van het park (kunstwerken, herstel karakteristieke elementen in het park). Maar er wordt breder gekeken o.a. naar een update /upgrade van de website en passende activiteiten op het gebied van natuureducatie.

Namens het bestuur,
Ruud Hommes (voorzitter) en Lieke van Boven